

STM 1970

Otto Andersson † 27 december 1969

Av Bengt R. Jonsson

© Denna text får ej mångfaldigas eller ytterligare publiceras utan tillstånd från författaren.

Upphovsrätten till de enskilda artiklarna ägs av resp. författare och Svenska samfundet för musikforskning. Enligt svensk lagstiftning är alla slags citat tillåtna inom ramen för en vetenskaplig eller kritisk framställning utan att upphovsrättsinnehavaren behöver tillfrågas. Det är också tillåtet att göra en kopia av enskilda artiklar för personligt bruk. Däremot är det inte tillåtet att kopiera hela databasen.

Otto Andersson † 27 december 1969

När hedersledamoten av Svenska samfundet för musikforskning, professor emeritus Otto Andersson, Åbo, efter en kort tids sjukdom avled i december 1969, gick en av förgrundsgestalterna inom 1900-talets nordiska musikforskning ur tiden.

Otto Andersson var ålänning. Han föddes på Vårdö den 27 april 1879. Efter folkhögskolestudier på Åland blev han 1896 elev vid organistskolan i Åbo, där han 1900 avlade kantors- och organistexamen. Därefter studerade han vid Helsingfors musikinstitut 1900–1905 och var själv lärare i tonträffning och musikhistoria där 1905–1907. Både på Åland och under åren i Åbo var han medlem i sångkör — under Åbotiden spelade han f. ö. också tenorhorn i Åbo skarpskyttebataljons musikkår — och som körsångare medverkade han vid den stora musikfesten i Åbo 1897, vilken leddes av Martin Wegelius. Sedan dess var han helt vunnen för Wegelius' strävanden att bl. a. genom mäktiga sångfester levandegöra folkvisan och ge den åter till hela den finlandssvenska befolkningen. Wegelius kom också mera direkt, som hans lärare vid Helsingfors musikinstitut, att påverka Otto Anderssons utveckling. Impulserna från Wegelius blev i förening med upplevelserna i uppväxt-

årens åländska sjöfarts- och bondemiljö bestämmande för hans märkliga livsgärning med dess starka inriktning på folkvisa och folkmusik.

Otto Andersson grundade 1906 föreningen Brage, som med sina olika sektioner samlade och demonstrerade skilda sidor av den finlandssvenska folkkulturen. Sommarna 1902 och 1903 upptecknade han folkmusik i Österbotten, och som en erkänsla för detta erhöll han 1903 ett stipendium för att resa till Vormsö i Estlands svenskbygder. Där stiftade han bekantskap med stråkarpan, något som definitivt vann honom för vetenskapen. Han började, med dispens från kravet på abiturientexamen, att studera vid Helsingfors universitet och reparerade vad som brast i formell utbildning. Med Kaarle Krohn som lärare i folkminnesforskning och som inspirator förde han sina studier fram till fil. lic.-examen 1923. Samma år disputerade han på en avhandling om stråkarpan och blev 1925 docent i nordisk instrumenthistoria i Helsingfors. Åren 1926–1946 var han den förste innehavaren av en professur i musikvetenskap och folkdiktsforskning vid Åbo akademi; under åren 1929–1936 var han dessutom akademiens rektor. Han sammanbragte stora musikhistoriska samlingar vid akademien, vilka han till åminnelse av sin gode vän Jean Sibelius gav namnet Sibeliusmuseum.

Lika imponerande som Otto Anderssons bildningsgång är den stora produktivitet han ända till sitt frånfälle utvecklade inom folkvise- och folkmusikforskning, instrumenthistoria samt finländsk musikhistoria från äldsta tider fram till Sibelius. En bibliografi över hans produktion har utarbetats av hans mångåriga medarbetare Alfild Forslin och ingår i de volymer av hans utvalda uppsatser varmed Svenska Litteratursällskapet i Finland hyllade honom på hans 85- resp. 90-årsdag (Studier i musik och folklöre I, 1964; II, 1969).

Med musik- och folkminnesforskningen i Sverige stod Otto Andersson alltid i nära kontakt; han blev ledamot av Musikaliska Akademien 1926. Under de sista decennierna skedde denna kontakt kanske främst via Svenskt visarkiv, vars styrelse han tillhörde sedan grundandet 1951. Så sent som vid ett sammanträde där den 13 december 1969 gjorde han ett av sakkunskap och smittande entusiasm präglad inlägg om den stora vetenskapliga editionen av Sveriges medeltidsballader, ett projekt för vilket han länge ivrigt pläderat och som nu också syns snart kunna förverkligas.

Otto Andersson var en uppslagsrik forskare och en outtröttlig initiativtagare. Hans yttre var imponerande, hans sinnelag spontant och älskvärt. Han fick vänner varhelst han kom, vänner som alltid kommer att hålla minnet av hans person och hans verk levande.

Bengt R. Jonsson